

[Jørgen Jørgensen (Løjre).]

og gøre adgangen lettere, så endnu flere kan få gavn og glæde af at deltage i denne undervisning. Vi må dog stadig være opmærksom på, at et stort tal — et altfor stort tal — af de helt unge, der efter skoletidens ophør kommer ud i det praktiske erhvervsliv, er helt udenfor det folkeoplysende arbejde, der foregår. Der er nogle af disse unge, der senere kommer med i et og andet i aftenskolen eller aftenhøjskolen eller på ungdomsskoler af forskellig art, men mange, mange tusind, der hvert år ved 14 års alderen fra skolens glade dage kastes ud i den praktiske hverdag i erhvervslivet, mister i disse vanskelige overgangsår fra barn til voksen al forbindelse med skole og undervisning, og for manges vedkommende genoprettes denne forbindelse aldrig senere i livet. Det største problem med hensyn til ungdommens undervisning, der foreligger for os, er efter mit skøn at finde former for en blidere og lempeligere overgang fra skolen til det praktiske arbejde i erhvervslivet. Altfor mange unge led skibbrud, fordi denne overgang var for voldsom og uovervejede, og altfor mange kom på den forkerte hylde i tilværelsen, fordi de ikke vidste, hvad de gik ind til, fordi man på dette vanskelige tidspunkt i de unges liv brutalt kappede trådene over til skolen, til hjemmet, til alt det, der indtil da havde været det centrale i børnenes tilværelse. Hvad fornuft er der egentlig i at ofre så mange kræfter, så megen interesse, så megen omhu og så mange penge på børnenes undervisning i de 7 år i skolen for derefter, når skoletiden hører op, i de vanskeligste år i børnenes liv at lade dem i tusindtal skotte sig selv, så der for manges vedkommende går noget i stykker menneskeligt set, som aldrig kan genoprettes senere.

Det er på denne baggrund, bestemmelserne i lovforslagets § 3 skal ses, nemlig som et forsøg fra det offentliges side på at gøre overgangen fra skolen til erhvervslivet blidere for børnene. Jeg er imod en almindelig forlængelse af skoletiden med et 8. skoleår. Jeg er imod en obligatorisk ungdomsskole. Jeg mener, at muligheden for at løse undervisningsproblemet for de unge på frivilligt grundlag slet ikke endnu er prøvet til bunds, og at det frivillige grundlag rummer så rige muligheder fremfor en obliga-

torisk undervisning, at vi slet ikke kan forsvare at opgive frivilligheden, før det på en helt anden måde, end tilfældet er nu, kan siges, at den frivillige vej ikke er i stand til at løse opgaven.

Når jeg har støttet § 3 i kommissionen og anbefaler den til vedtagelse her i tinget, er det, fordi jeg ikke vil hindre, at forsøg bliver gjort i kommuner, hvor der er interesse for at prøve nye veje. § 3 åbner mulighed for, at enkelte kommuner på ganske bestemte vilkår kan beslutte forsøgsvis at forlænge undervisningspligten for de i kommunen hjemmehørende børn. En sådan beslutning kan kun gennemføres gældende for 3 år ad gangen, den skal vedtages med to trediedeles flertal af kommunalbestyrelsen, der skal afholdes et forældremøde om spørgsmålet, den skal godkendes af undervisningsministeriet, og undervisningsministeren kan kun give samtykke til en sådan forsøgsundervisning i et begrænset antal kommuner. Det er forudsætningen, at det forsøg, der her gennemføres, er et forsøg for at indhøste erfaringer, som kan være til nytte ved senere drøftelser af ungdomsundervisningen. Den undervisning, som det er tanken forsøgsvis at søge gennemført, er ikke en skole med 6 dages ugentlig undervisning, det er en skole tilrettelagt med det for øje, at børnene samtidig er beskæftiget i det praktiske erhvervsliv. Det er måske forkert i det hele taget at kalde det en skole, fordi man dermed forbinder tanken om en undervisning, der tager hele dagen, tager børnenes hele tid. Dette her er en undervisning i forbindelse med det praktiske arbejde, noget, som er velkendt, fagligt set, indenfor en række unges uddannelsesområder her i landet.

Skolen kan gennemføres som en dagskole, som jeg allerede har nævnt, med 1 dags undervisning om ugen, eller som en kombineret dag- og aftenskole med undervisning 1 à 2 eftermiddage og 1 à 2 aftener om ugen. Den er et forsøg på at kombinere praktisk uddannelse med nogle få timers undervisning. Den er et forsøg på at bygge bro mellem skolens undervisning og arbejdet i det praktiske erhvervsliv. Jeg anser det for at være det vigtigste problem i spørgsmålet om ungdomsundervisningen at skabe en forbindelse mellem skolen og vejen ud i det